

V článku není prý nikde řeči o tom, že Š. zpronevěřil celých 70.000 Kč, jakou účast na zpronevěře měl a jaký byl jeho podíl. Takové docela všeobecné tvrzení nemohlo by prý nikdy přiměti státní zastupitelství nebo policejní úřad k tomu, by zavedl proti Š-ému nějaké vyšetřování. Leč i tu se stížnost odchyľuje od rozsudkových zjištění. Tato vyznívají v ten rozum, že Š. má účast na zpronevěře celých 70.000 Kč, a byl soud k tomuto předpokladu oprávněn samým doslovem závadného článku, v němž se ani v nejmenším nedává na jevo, že Š. měl na věci účast jen omezenější, jak ji stížnost naznačuje. O nějaké všeobecnosti tvrzení v uplatňovaném směru nemůže býti proto řeči. I kdyby Š. byl úřadům do té míry znám, že jim bylo patrné, že nějaký zlomyslný pisatel dal článek za zády obžalovaného do novin (rozsudek to nezjišťuje), nevyplučuje to objektivní způsobilost obvinění přivoditi následky v § 209 tr. zák. naznačené; neboť při uvažování o této otázce dlužno jen zkoumati, zda obvinění jako takové samo o sobě vykazovalo onu způsobilost a bylo by ji vyloučiti jen tenkrát, kdyby bylo lze říci, že obvinění nemohlo za žádných okolností přivoditi ony následky. Podle toho zakládá obsah článku, obvinění v něm vyslovené, po objektivní stránce zločin podle § 209 tr. zák. a nikoli pouhý přestupek urážky na cti podle § 487 tr. zák. Odpovídá proto výrok, odsuzující obžalovaného pro přestupek podle § 6 tiskové novely stavu věci i zákonu, zvláště když stížnost vůbec ani nenapadá výrok nalézacího soudu, že obžalovaný zanedbal povinnou péči.

Čís. 2962.

Urážkou na cti může býti jen útok, který snižuje neb aspoň ohrožuje způsobem v trestním zákoně vytčeným v očích spoluobčanů onu vážnost a úctu postiženého, na kterou má nárok podle své osobnosti. Označení jednání, jež podle všeobecně platných společenských názorů není správným, za jednání nekorektní, není útokem na čest osoby, která takové nesprávné jednání předsevzala.

Podle všeobecně platných společenských názorů nemají korektní lidé ve zvyku, by čestné prohlášení, které jim bylo dáno soudním smírem od osoby, která je urazila, otiskovali bez vědomí druhé strany v jiných listech, než bylo smírem určeno (s vlastním dodatkem zahroceným proti druhé straně).

(Rozh. ze dne 11. listopadu 1927, Zm I 551/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost soukromých obžalobců do rozsudku krajského jako kmetského soudu v Jičíně ze dne 21. června 1927, pokud jim byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle § 491 tr. zák. a § 1 zákona ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Nesprávné právní posouzení věci podle čís. 9 a) § 281 tr. ř. spatřuje stížnost soukromých obžalobců v tom, že nalézací soud uznal, že projev obžalovaného »Není fair . . . druhé smluvní strany« jest přípustnou kritikou, která nepřekročila meze nutnosti a byla přípustnou obranou jeho cti proti dodatku v »O. L.« připojenému. Stížnost namítá především, že obžalovaný měl právo vystoupiti proti soukromým obžalobcům jinou cestou a jiným prostředkem, než jakého použil, avšak nepraví, jakou jinou cestou nebo jakým jiným prostředkem měl obžalovaný vystoupiti, a nelze uznati, proč by právě obžalovaný nesměl použití na svou obranu téhož prostředku, kterého použili soukromí obžalobci proti němu, když připojili k jeho prohlášení dodatek. Ostatně jde o to, zdali obžalovaný při prostředku, jehož skutečně použil, zachoval meze zákonem vytčené a nikoliv o to, zdali mohl použití také jiného prostředku. Uvedenou námitkou se tedy nedoličuje, že nalézací soud mylně neshledal čin soudně trestný ve skutku jím v rozsudku zjištěném. Dále tvrdí stížnost, že nalézací soud vyložil nesprávně ustanovení § 491 tr. zák., neshledav v projevu »Není fair . . . druhé smluvní strany« trestného činu, t. j. urážky na cti po stránce objektivní a nezabývav se vědomím obžalovaného, že se jeho článek vztahuje na soukromé obžalobce. Objektivní skutková povaha urážky na cti záleží podle názoru stěžovatelů v tom, že jsou v řečeném projevu soukromí obžalobci viněni z nekorektnosti a z toho, že vydali patisk plný jízlivosti a sesměšňování. K tomu se připomíná především, že v »Zaslánu« obžalovaného není řeči o »patisku plném jízlivosti a sesměšňování«, nýbrž že se slova »plný jízlivosti a sesměšňování« vztahují pouze na »cizí komentář«, totiž na cizí dodatek, připojený k otištěnému prohlášení obžalovaného. Než ani ve věci samé nelze přisvědčiti stížnosti. Jest sice pravda, že výtká nekorektnosti, jízlivosti a sesměšňování může podle okolností býti obviněním z opovržlivých vlastností nebo z opovržlivého smýšlení, avšak v souzeném případě nebylo by správné posuzovati výtky v projevu obžalovaného o sobě. Nalézacím soudem bylo totiž zjištěno, že projev obžalovaného: »Není fair . . . druhé smluvní strany« byl odpovědí na prohlášení, uveřejněné v »O. L.« bez vědomí obžalovaného a bez výhrady tohoto uveřejnění v uzavřeném smíru, a zejména na dodatek k němu připojený a proti obžalovanému zahrocený. Dlužno proto posuzovati formu a obsah onoho projevu v souvislosti se zjištěnou skutečností, že se soukromí obžalobci usnesli uveřejniti ono prohlášení obžalovaného i s dodatkem v »O. L.«, což také učinili, a v souvislosti s formou a obsahem řečeného dodatku, jež obžalovaný nazval ve své odpovědi »cizím komentářem plným jízlivosti a sesměšňování druhé smluvní strany«. Zrušovací soud souhlasí s názorem nalézacího soudu, že v této souvislosti nelze v projevu, o nějž jde, spatřovati útok na čest soukromých obžalobců, tedy útok na právní statek chráněný předpisy XII. hlavy trestního zákona, a že zejména není v něm obsažena skutková povaha urážky na cti podle § 491 tr. zák. Projev obžalovaného obrací se nejprve proti tomu, že jeho prohlášení, kterým byla vyřízena

věc soukromého trestního sporu, bylo otištěno v jiném listě, nežli soudním smírem určeném, a že bylo doprovázeno cizím komentářem. O tomto jednání praví projev obžalovaného, že není fair a není zvykem lidí korektních. Názor vyjádřený touto částí projevu jest — jak správně uvedl nalézací soud — kritikou jednání toho, kdo dal prohlášení s dodatkem uveřejniti, a tato kritika nevybočuje z mezí stanovených zákonem, t. j. v souzeném případě předpisy XII. hlavy trestního zákona. Urážkou na cti může býti jen útok, který snižuje neb aspoň ohrožuje způsobem v trestním zákoně vytčeným v očích spoluobčanů onu vážnost a úctu postiženého, na kterou má nárok podle své osobnosti. Označí-li se však jednání, jež podle všeobecně platných společenských názorů není správné, jako jednání nekorektní, nelze v tom spatřovati útok na čest osoby, která takové nesprávné jednání předsevzala. Nebude zajisté sporu o tom, že podle všeobecně platných společenských názorů nemají korektní lidé ve zvyku, by čestné prohlášení, které jim bylo dáno soudním smírem od osoby, která je urazila, otiskovali bez vědomí druhé strany v jiných listech, než bylo smírem určeno, a to dokonce s vlastním dodatkem zahroceným proti druhé straně. Nalézací soud proto právem uznal, že tato část projevu obžalovaného nevybočila z mezí zákona a že v ní nelze spatřovati skutkovou povahu urážky na cti podle § 491 tr. zák. V další části projevu obžalovaného se praví, že patisk prohlášení byl doprovázen cizím komentářem, plným jízlivosti a sesměšňování druhé smluvní strany. Pokud jde o slovo »patisk«, nespatořoval v něm nalézací soud právem hanění soukromých obžalobců, poněvadž tímto slovem byla vyjádřena — jak lze seznati z rozsudkových důvodů — pouze nesporná skutečnost, že prohlášení obžalovaného bylo otištěno bez jeho vědomí a bez výhrady ve smíru ještě v jiném listě, než smírem určeném. Nemůže tedy býti ani řeči o tom, že obžalovaný měl na mysli »patisk« ve smyslu § 24 zákona o právu původcovském. Zbývá ještě zkoumati, zdali rozsudek nepochybil, neshledav urážky na cti ani v tom, že se obžalovaný vyjádřil ve svém projevu, že komentář (t. j. dodatek k prohlášení v »O. L.«) jest plný jízlivosti a sesměšňování druhé smluvní strany. V tomto dodatku, jehož doslov byl rozsudkem zjištěn, jsou obsažena slova »neslavně končí« — »kde kdo, i ten, jenž se všem kulturním podnikům na hony vyhýbá« — »ve svém zájmu špiniti osoby jemu snad nepohodlné« — »ať si najde jiný sport, tento je asi velmi drahý«. — Nelze popřít, že tato slova vyjadřují výsměch tomu, kdo vydal prohlášení, spojený s výrazem škodolibé radosti, že odpůrce dopadl špatně. Nalézací soud tudíž nepochybil při použití zákona, když ani v této části projevu obžalovaného, která se obrací proti řečenému dodatku, neshledal skutkové povahy urážky na cti, nýbrž uznal ji za přípustnou obranu cti se strany obžalovaného. Není-li tu pak objektivní skutkové podstaty přečinu podle § 491 tr. zák., nebylo ovšem třeba, by se soud prvé stolice v tom směru zabýval i stránkou subjektivní, t. j. vědomím obžalovaného, že se dotýká cti soukromých obžalobců způsobem naznačeným v § 491 tr. zák. Bezdůvodnou zmatečnou stížnost soukromých obžalobců bylo proto zavrhnouti.